

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Program Lux Auto” și a lui Sergiu Cîrlan cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și a cheltuielilor judiciare,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni, s-a casat hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre, sub formă de încheiere, prin care s-a respins acțiunea înaintată de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție,

(Dosarul nr.2ra-404/23

PIGD Nr.2-21000529-01-2ra-20032023)

Recurs declarat până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(2)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Angela Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Liuba Pruteanu, Ion Țurcan, Iurie Cotruță)

23 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de CA „Garanție” SA,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 31 decembrie 2020, CA „Garanție” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Program Lux Auto” și a lui Sergiu Cîrlan cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și a cheltuielilor judiciare.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, la 20 noiembrie 2014, în mun. Chișinău a avut loc un accident rutier cu participarea automobilului de model „Renault XXXX”, cu n/î X XX XXX, condus de Sergiu Cîrlan și automobilul de model „Audi XX”, cu n/î X XX XXX, condus de Victor Leșcinski.

3. A susținut că, conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr.MAI02 711871 din 20 noiembrie 2014, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Sergiu Cîrlan.

4. A menționat că, la data accidentului rutier persoana vinovată posedă poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto nr. RCAI 000XXXX din 21 februarie 2014, eliberată asiguratului SRL „Program Lux Auto” de către CA „Garanție” SA, cu perioada de valabilitate de la 21 februarie 2014 până la 20 februarie 2015.

5. Astfel, a susținut că potrivit pct.24 din Anexă nr.3 al Hotărârii Guvernului RM nr.1047 din 08 noiembrie 1999 - pentru autovehicule antrenate la transportul călătorilor (pasagerilor) în folos public, autovehicule destinate instruirii și cele implicate în transportarea mărfurilor periculoase, inspecția tehnică periodică obligatorie se va efectua o dată la 6 luni, iar pentru celelalte unități de transport, inspecția tehnică periodică obligatorie se va efectua o dată la 12 luni.

6. Subsecvent, a menționat că la data accidentului rutier din 20 noiembrie 2014, autovehiculul de model „Renault XXX”, cu n/î XXX XXX, condus de Sergiu Cîrlan, se exploata în regim de taxi, iar, raportul de verificare tehnică nr.00XXX din 28 ianuarie 2014, eliberat în urma inspecției tehnice anuale obligatorii de SRL „Expres-Test-Auto”, era deja expirat, începând cu 25 iunie 2014.

7. A mai menționat că potrivit certificatului de înmatriculare nr.XXXXXX din 12 februarie 2014 autovehiculul de model „Renault XXX”, cu n/î X XX XXX, aparținea cu dreptul de proprietate companiei de taxi SRL „Program Lux Auto”, iar, conducătorul Sergiu Cîrlan deținea certificat de competență

profesională pentru conducătorii auto care efectuează transport rutier de călători în regim de taxi, eliberat de Agenția Transportului la 02 aprilie 2012.

8. De asemenea a susținut că, în baza cererii pãgubitelui Victor Leșcinski din 21 noiembrie 2014, a fost deschis dosarul de daună D-AORCA-XX-XXX, s-a regularizat dauna, iar, prin ordinul de plată nr.XX din 24 februarie 2015, s-a achitat pãgubitelui suma despãgubirii de asigurare de 14301,76 de lei.

9. Prin reclamația nr.03/2-888 din 12 august 2015, expediată în adresa SRL „Program Lux Auto” și a lui Sergiu Cîrlan, s-a solicitat acestora repararea prejudiciului material cauzat în legătură cu deteriorarea automobilului de model „Audi XX”, cu n/î XXX, condus de Victor Leșcinski, în urma accidentului rutier produs la 20 noiembrie 2014.

10. Prin scrisoarea nr.93 din 02 septembrie 2015, recepționată la 04 septembrie 2015, SRL „Program Lux Auto” a propus soluționarea extrajudiciară a litigiului în cauză și acordarea unui termen suplimentar pentru clarificarea cu persoana vinovată de producerea accidentului a modalității de achitare a daunei materiale.

11. Ca răspuns la această solicitare, prin scrisoarea nr.03/1-1032 din 16 septembrie 2015, CA „Garanție” SA a stabilit SRL „Program Lux Auto” un termen suplimentar și anume până la data de 30 septembrie 2015.

12. Prin scrisoarea (fără data), depusă personal de către Sergiu Cîrlan la sediul CA „Garanție” SA acesta din urmă a respins toate pretențiile CA „Garanție” SA privind repararea în ordine de regres a prejudiciului material în sumă de 14301,76 de lei, invocând relații de muncă și vinovăția mecanicului SRL „Program Lux Auto”, care a pus la dispoziția sa automobilul de serviciu pentru exploatarea lui, împreună cu foaie de parcurs.

13. Ulterior, la 14 noiembrie 2015, CA „Garanție” SA, în temeiul art. 29 lit.f) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Cîrlan și SRL „Program Lux Auto”, cu privire la încasarea prejudiciului material în ordine de regres în sumă de 14301,76 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

14. Prin încheierea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în conformitate cu prevederile art.206 alin. (2) și art.267 lit.(g) din Codul de procedură civilă, acțiunea depusă de CA „Garanție” SA, a fost scoasă de pe rol.

15. La 15 iulie 2020 a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cererea cu privire la anularea încheierii din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nr.2-3603/17, prin care s-a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, însă, prin încheiere din 15 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

16. În aceste circumstanțe, având în vedere că, pe perioada examinării dosarului civil nr.2-3603/17, termenul de prescripție extinctivă a fost întrerupt, conform prevederilor art.277 alin.(1) lit.a) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), a solicitat încasarea în ordine de regres de la SRL „Program Lux Auto” și Cîrlan Sergiu, în beneficiul CA „Garanție” SA suma de 14301,76 de lei, cu titlu de prejudiciul material, suma de 429,05 de lei, cu titlu de taxa de stat, precum și toate cheltuielile judecătorești, aferente soluționării acțiunii civile.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE.

17. Prin hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de CA „Garanție” SA împotriva SRL „Program Lux Auto”, Sergiu Cîrlan cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și a cheltuielilor judiciare, ca fiind depusă tardiv (f.d.92, Vol.I).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

18. La 31 mai 2022, CA „Garanție” SA a declarat apel nemotivat (f.d.92, Vol.I), iar, la 14 septembrie 2022 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d.121/123, Vol.I).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

19. Prin decizia 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de CA „Garanție” SA. S-a casat hotărârea din 30 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a emis o nouă hotărâre, sub formă de încheiere, prin care: s-a admis cererea pârâtului SRL „Program Lux Auto”, cu privire la ridicarea excepției de tardivitate, expusă în referința depusă la data de 28 octombrie 2021. S-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de CA „Garanție” SA împotriva SRL „Program Lux Auto” și Sergiu Cîrlan, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și a cheltuielilor judiciare, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție (f.d.1 5, Vol.II).

20. Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând prevederile art.186¹ alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, a conchis că instanța ierarhic inferioară eronat s-a expus asupra excepției de tardivitate prin hotărâre, deși urma să se pronunțe printr-o încheiere care poate fi atacată cu recurs, circumstanțe care impun necesitatea casării hotărârii primei instanțe, și emiterea unei noi hotărâri, sub formă de încheiere privind admiterea excepției de tardivitate și respingerea cererii de chemare în judecată depusă de CA „Garanție” SA, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

21. Astfel, cu referire la termenul de înaintare a acțiunii, instanța de apel analizând prevederile art. 259 alin. (1), art. 267 alin. (1), art. 272 alin.(1), art. 1424 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), a reținut că,

posibilitatea persoanei fizice sau juridice de a primi apărarea pe calea acțiunii civile reprezintă dreptul subiectiv la apărare pe calea acțiunii civile, denumit dreptul la acțiune. Apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acțiune reprezintă dreptul de a cere de la instanța de judecată emiterea hotărârii, care ar admite acțiunea, sau dreptul la admiterea acțiunii.

22. Așadar, instanța de apel a relevat că, prescripția extinctivă este termenul, la expirarea căruia în cazul în care acțiunea n-a fost înaintată, se stinge dreptul civil, apărut în urma existenței unei creanțe lichide și exigibile. Expirarea prescripției extinctive nu duce la încetarea a dreptului subiectiv civil încălcat, ci stinge dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acțiunii civile. Dreptul subiectiv încălcat poate fi benevol executat de către persoana obligată și după expirarea prescripției extinctive.

23. În acest context, instanța de apel a reținut că, prescripția extinctivă trebuie înțeleasă ca termen care determină limitele de timp ale cerințelor respective, dispunând de posibilitatea de exercitare silită în ordine judecătorească. Stabilirea termenelor de prescripție este îndreptată spre asigurarea funcționării normale a circuitului civil, stabilitatea ordinii de drept și a raporturilor patrimoniale deja apărute, disciplinarea participanților la circuitul civil și stimularea activității în realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor.

24. Subsecvent, instanța de apel a notat că, art. 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Dreptul la o instanță nu este absolut, astfel încât nu este exclusă ipoteza că în scopul unei bune administrări a justiției, pot fi stabilite termene de prescripție. Chestiunile cu privire la termenele de prescripție urmează a fi abordate cu diligență de către instanțele de judecată.

25. În continuare, instanța de apel cu raportare la speța dedusă judecătii, a punctat că, la 20 noiembrie 2014, în mun. Chișinău, a avut loc un accident rutier, iar conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 20 noiembrie 2014, vinovat de producerea accidentului a fost recunoscut Sergiu Cîrlan (f.d.44, Vol.).

26. La 24 februarie 2015, prin ordinul de plată nr. 91, CA „Garanție” SA a achitat persoanei păgubite Victor Lescinski despăgubirea de asigurare în sumă de 14301,76 lei (f.d.19, Vol.I).

27. La fel, instanța de apel din suportul probator, a stabilit cert că, la 14 noiembrie 2017, CA „Garanție” SA s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Program Lux Auto” și Sergiu Cîrlan, cu privire la încasarea, în ordine de regres, a despăgubirii de asigurare în sumă de 14301,76 de lei (f.d.10/11, Vol.I).

28. Prin încheierea din 11 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol în temeiul art. 267 lit.g) din Codul de procedură civilă (f.d.8, Vol.I).

29. La 15 iulie 2020, CA „Garanție” SA a depus cerere privind anularea încheierii de scoatere a cererii de pe rol (f.d.6, Vol.I), iar, prin încheierea din 15 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea privind anularea încheierii de scoatere a cererii de pe rol.

30. Astfel, la 31 decembrie 2020, CA „Garanție” SA și-a exercitat din nou dreptul la acțiune, depunând cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Program Lux Auto” și Sergiu Cîrlan cu privire la încasarea, în ordine de regres, a despăgubirii de asigurare în sumă de 14301,76 de lei.

31. Prin încheierea din 05 ianuarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat cererea de chemare în judecată înaintată de CA „Garanție” SA spre examinare în procedură scrisă (f.d.47/48, Vol.I).

32. Prin încheierea din 11 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a încetat procedura scrisă, cauza civilă fiind trecută în procedură generală, cu stabilirea ședinței de judecată pentru data de 11 octombrie 2021 (f.d.50, Vol.I).

33. Potrivit certificatului (f.d.57, Vol.I), ședința de judecată din 11 octombrie 2021 nu a avut loc, fiind stabilită următoarea ședință pentru data de 28 octombrie 2021, ora 14:15 (f.d.59, Vol.I).

34. La 28 octombrie 2021, SRL „Program Lux Auto”, prin intermediul cancelariei a înregistrat referința pe marginea cererii de chemare în judecată, prin care a invocat inclusiv tardivitatea acțiunii depuse de CA „Garanție” SA (f.d.68, Vol.I). Ședința de judecată din 28 octombrie 2021, nu a avut loc, fiind stabilită următoarea ședință de judecată pentru data de 22 decembrie 2021, care a fost o ședință de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare (f.d.71, Vol.I).

35. Așadar, instanța de apel luând în considerare poziția părților, în coraport cu materialele dosarului, a constatat că cererea pârâtului, prin care a invocat excepția de tardivitate este întemeiată, iar, acțiunea înaintată de reclamantul CA „Garanție” SA împotriva SRL „Program Lux Auto” și Sergiu Cîrlan cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și a cheltuielilor judiciare, urmează a fi respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului general de prescripție.

36. În speță, instanța de apel a precizat că, la 21 noiembrie 2014, persoana păgubită Victor Lescinski a depus în adresa CA „Garanție” SA cererea de despăgubire (f.d.12, Vol.I), iar, la 24 februarie 2015, CA „Garanție” a achitat persoanei păgubite despăgubirea de asigurare (f.d.19, Vol.I).

37. Prin urmare, prin prisma normelor precizate supra, instanța de apel a conchis că termenul de 3 ani de adresare în instanța de judecată a început a curge cel mai devreme de la data de 21 noiembrie 2014 – data depunerii cererii de despăgubire, și cel mai târziu la data de 24 februarie 2015 – data achitării despăgubirii de asigurare, or, anume aceste momente urmează a fi luate în considerație pentru calcularea termenului de prescripție, în condițiile în care

reclamantul a cunoscut atunci despre existența prejudiciului și persoana obligată să-l repare.

38. Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că, deși prima adresare în instanța de judecată din 14 noiembrie 2017 a fost realizată în interiorul termenului de prescripție, ulterior, acțiunea a fost scoasă de pe rol, în temeiul art. 267 lit. g) din Codul de procedură civilă.

39. Cu referire la acest aspect, instanța de apel a ținut să menționeze că, potrivit art. 278 din Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019), dacă instanța judecătorească a scos cererea de pe rol, cursul prescripției extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere.

40. Astfel, la caz, instanța de apel a remarcat faptul că, la 31 decembrie 2020, data adresării celei de-a doua cereri de chemare în judecată, termenul general de prescripție prevăzut de art. 267 alin. (1) din Cod civil, era expirat.

41. Din considerentele menționate supra, instanța de apel a concluzionat de a admite cererea reprezentantului pârâtului SRL „Program Lux Auto” cu privire la ridicarea excepției de tardivitate și de a respinge acțiunea ca fiind depusă tardiv.

42. În acest context, instanța de apel a relevat că prescripția extintivă îndeplinește o funcție mobilizatoare, educativă, determinându-i pe titularii drepturilor să manifeste diligență pentru realizarea lor. Termenul de prescripție în sine promovează securitatea juridică prin împiedicarea unei părți de a introduce o acțiune dincolo de o anumită dată, scopul termenelor de prescripție este îndreptat spre funcționarea normală a circuitului civil, sub aspectul asigurării stabilității ordinii de drept și a raporturilor patrimoniale deja existente. Împlinirea prescripției extinctive îl decade pe reclamant din dreptul de a obține intervenția statului pentru soluționarea unui litigiu.

43. Drept urmare, instanța de apel a conchis că nu pot fi acceptate obiecțiile invocate de către reclamantul/apelant privind întreruperea termenului de prescripție, în legătură cu scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, în condițiile în care, art. 278 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019), statuează expres că, în cazul scoaterii de pe rol a cererii, cursul prescripției extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere, iar, trimiterile apelantului prevederile art. 402 din Codul civil (în redacția din 01 martie 2019), nu pot fi reținute, acestea nefiind aplicabile prezentei spețe.

44. Totodată, instanța de apel a respins ca neîntemeiate și alegațiile reclamantului privind depunerea cererii cu privire la excepția de tardivitate, cu nerespectarea exigențelor art. 186¹ din Codul de procedură civilă, or, din actele cauzei rezultă cert că pârâtul SRL „Program Lux Auto” a invocat excepția de tardivitate la faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată, potrivit căruia, ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare a avut loc la data de

22 decembrie 2021, iar referința, în care a fost invocată tardivitatea acțiunii a fost înregistrată la data de 28 octombrie 2021.

45. În consecutivitatea celor relatate supra, instanța de apel a considerat necesar de a admite apelul, de a casa hotărârea primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri sub formă de încheiere, privind admiterea cererii pârâtului SRL „Program Lux Auto”, cu privire la ridicarea excepției de tardivitate și respingerea cererii de chemare în judecată depusă de CA „Garanție” SA, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

46. La 23 februarie 2023, CA „Garanție” SA, a declarat recurs împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea ce ține de emiterea hotărârii sub formă de încheiere prin care s-a admis cererea pârâtului SRL „Program Lux Auto” cu privire la ridicarea excepției de tardivitate, expusă în referința depusă la data de 28 octombrie 2021 și s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de CA „Garanție” SA împotriva SRL „Program Lux Auto” și Sergiu Cîrlan cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și a cheltuielilor judiciare, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, cu pronunțarea unei noi decizii prin care cauza să fie remisă la rejudecare în instanța de apel pentru examinarea în fond a cererii de apel.

SOLICITAREA RECURENTEI

47. În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocându-se că instanțele de judecată ierarhic inferioare au examinat pricina dată denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material și procesual. Or, instanțele de judecată inferioare au aplicat speței prevederile art.278 din Codul civil (în redacția valabilă până la 01 martie 2019), iar raporturile procesual civile legate de acțiunea înaintată au fost guvernate de prevederile art.394 din Codul civil (în redacția valabilă după 01 martie 2019).

48. Astfel, a menționat că, art.394 din Codul civil (în redacția valabilă din 01 martie 2019) prevede că, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

49. Totodată, a notat că, conform art. 271 din Codul civil (în redacția valabilă până la 01 martie 2019) prevede că, acțiunea privind încasarea despăgubirilor de asigurare se va respinge în temeiul expirării termenului de prescripție numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția depusă, până la încheierea dezbaterilor judiciare.

50. Drept urmare, a susținut că, atât prima instanță, cât și instanță de apel au omis să aprecieze faptul că acțiunea civilă a fost înaintată nu numai împotriva SRL „Program Lux Auto”, cât și împotriva lui Sergiu Cîrlan, care este persoană vinovată de producere a accidentului rutier, iar, ultimul nu a invocat excepția de tardivitate.

51. Astfel, dat fiind faptul că, copârâțul/intimatul Sergiu Cîrlan nu a ridicat excepția de tardivitate a cererii de chemare în judecată în apărarea sa în primă instanță, fapt care impunea prima instanței obligația examinării cauzei civile în fond complet și obiectiv, ceea ce prima instanță a ignorat să facă, iar, instanță de apel a omis să verifice și să aprecieze critic aceste omisiuni procesuale, denotă cert faptul aplicării eronate a normelor de drept material și procesual, fapt care impune admiterea recursului și rejudecarea apelului în alt complet de judecată.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

52. În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

53. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 29 noiembrie 2022 (f.d.15, Vol.II).

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2022, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 13 februarie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.26, Vol.II).

Astfel, recursul declarat la 23 februarie 2023, de către CA „Garanție” SA, împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

54. La 20 martie 2023, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa participanților la proces, copia recursului declarat de CA „Garanție” SA, împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 43, Vol.II).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

55. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

56. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

57. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

58. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de CA „Garanție” SA, împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

59. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

60. Art. 432 alin. (2) lit.c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată:

c) a interpretat în mod eronat legea;”

61. Art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului reglementează că:

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

62. Art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, reglementează că:

„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

63. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

64. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

65. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

66. În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

67. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

68. Din analiza recursului declarat, rezultă că, CA „Garanție” SA a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 23 februarie 2023.

69. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(2), lit. c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului (*a se vedea pct.60*), nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

70. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor (*a se vedea pct.61*), nu le-a stabilit.

71. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

72. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (*a se vedea pct.62*), nu a depistat.

73. În acest context, Completul de judecată reține că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

74. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

75. În speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

76. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

77. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de CA „Garanție” SA, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

78. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de CA „Garanție” SA, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

79. Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii recursului), art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul declarat de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni, împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi